

ПОВНА АВТОМАТИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД ЛІКВІДАЦІЇ КОРУПЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. У роботі розглянуто автоматизацію державних послуг як інструмент мінімізації людського фактора та протидії корупції. Проведено аналіз економічної ефективності цифровізації, зокрема в частині заощадження бюджетних коштів та детінізації економіки. Запропоновано впровадження алгоритмічного контролю як стратегічного механізму забезпечення прозорості та сталого національного розвитку.

Ключові слова: цифрова трансформація, державні послуги, антикорупційна політика, людський фактор, алгоритмічний контроль.

Abstract. The paper examines the automation of public services as a tool for minimizing the human factor and countering corruption. The economic efficiency of digitalization is analyzed, specifically regarding budget savings and economic unshadowing. The implementation of algorithmic control is proposed as a strategic mechanism for ensuring transparency and sustainable national development.

Keywords: digital transformation, public services, anti-corruption policy, human factor, algorithmic control.

Вступ

Сучасний етап розвитку державного управління нерозривно пов'язаний із процесами масштабної цифрової трансформації. Це кардинально змінює суспільні відносини. Впровадження автоматизованих державних сервісів розглядається як один із найсильніших інструментів дієвої антикорупційної політики. Вплив людського фактора постійно мінімізується. Коли з адміністративних процесів повністю виключається безпосередній контакт громадянина з посадовцем, автоматично ліквідується простір для будь-яких неформальних домовленостей. Автоматизація надійно руйнує середовище для зловживань. Замість використання виключно каральних методів боротьби, цифровізація створює нову інституційну архітектуру, де махінації стають технічно складними та економічно невиправданими. Ця масштабна трансформація системи відбувається непомітно.

В той же час такий системний підхід забезпечує довгостроковий і незворотний ефект, гарантуючи прозорість процесів та стимулюючи докорінну зміну суспільної культури. Завдяки тотальному переведенню адміністративних процедур у віртуальний формат, держава отримує можливість значно економити бюджетні ресурси та спрямовувати їх на подальший макроекономічний розвиток. Тіньовий сектор економіки стрімко скорочується. Алгоритмічний контроль успішно витісняє застарілі механізми ручного адміністрування, що дозволяє формувати принципово новий рівень взаємодії між суспільством та державними інституціями. Така стратегія гарантує сталий національний прогрес. Метою дослідження є комплексний аналіз процесів повної автоматизації державних послуг як стратегічного механізму мінімізації людського фактора.

Результати дослідження

Аналіз процесів впровадження автоматизованих систем у державному управлінні переконливо доводить, що тотальна цифровізація виступає найбільш дієвим інструментом викорінення системних зловживань, адже лише прямий антикорупційний ефект від переведення послуг у цифровий формат дозволяє державі заощаджувати близько 7,4 млрд грн на рік завдяки перекриттю тіньових схем у

соціальної, будівельної та митної сферах [1]. Завдяки цифровій трансформації фактично зникає сам простір для корупції: кардинальна зміна інституційної архітектури, де безпристрасний алгоритмічний контроль успішно та незворотно витісняє застаріле ручне адміністрування, робить будь-які махінації технічно неможливими. Безпосередній вплив посадовців критично мінімізується, а переведення адміністративних процедур у віртуальний формат надійно руйнує традиційне підґрунтя побутового хабарництва, яке історично трималося на необхідності особистого контакту та вибіркового застосуванні нормативної бази. Окрім антикорупційного впливу, автоматизація процесів, зокрема впровадження програмних РРО, дозволяє суттєво знизити ризики зловживань у податковій сфері та максимально спростити взаємодію між підприємцями і контролюючими органами, що сприяє прозорому веденню бізнесу [2]. Замість використання виключно каральних механізмів, новітні електронні системи позбавляють тіньові домовленості будь-якого логічного ґрунту, перетворюючи їх на надзвичайно ризиковану та абсолютно невинуватену діяльність. Виключення людського фактора створює потужний макроекономічний ефект, дозволяючи суспільству та бізнесу спрямовувати збережені активи на розвиток власної діяльності, одночасно забезпечуючи фундамент для прозорості та підзвітної роботи всього державного апарату [3]. Суспільна культура також докорінно змінюється: масштабна автоматизація формує принципово новий рівень очікувань від сервісів, стимулюючи поступовий вихід національної економіки з тіні без використання репресивного державного апарату.

Висновки

Підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що масштабна цифровізація державного сектору виступає найбільш дієвим інструментом системного викорінення корупційних правопорушень. Автоматизація знищує підґрунтя для зловживань. Успішна трансформація адміністративних процесів відбувається не через точкове застосування репресивних заходів, а завдяки докорінній зміні самої інституційної архітектури управління. Людський фактор виключається з процесів. Відсутність безпосереднього особистого контакту між отримувачем послуг та посадовцем унеможлиблює створення сприятливого середовища для будь-яких тіньових домовленостей або вибіркового застосування норм. Алгоритми надійно замінують ручне керування. Завдяки впровадженню новітніх технологічних рішень корупційна діяльність остаточно втрачає свій логічний сенс, стаючи технічно складною, надзвичайно ризикованою та економічно абсолютно невинуватеною. Держава суттєво економить бюджетні ресурси. Мінімізація неформальних практик адміністрування генерує значний макроекономічний ефект, стимулюючи сталий розвиток національної економіки та самостійний, добровільний вихід бізнесу з тіні. Змінюється загальна культура нашого суспільства. Отже, повна автоматизація державних послуг забезпечує довгостроковий і незворотний антикорупційний ефект, гарантуючи фундаментальну прозорість інституцій та формуючи принципово новий рівень суспільної довіри.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Цифровізація проти корупції – як Дія заощаджує державі 7,4 млрд грн на рік. *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/technologies/tsifrovizatsiya-proti-koruptsii-yak-diya-zaoshchadzhuje-derzhavi-74-mlrd-grn-na-rik> (дата звернення 17.03.2026).
2. Як цифровізація знищує побутову корупцію. *Економічна правда*. URL: <https://pravda.com.ua/tehnologiji/cifrovizatsiya-i-proo-yak-avtomatizatsiya-znizhuje-korupciyu-v-ukrajini-816831/> (дата звернення 17.03.2026).
3. Діджиталізація проти корупції. Як цифрова трансформація сприяє прозорій роботі держави? *УКРІНФОРМ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3707925-didzitalizatsiya-proti-korupcii-ak-cifrova-transformatsiya-spryaie-prozorij-roboti-derzavi.html> (дата звернення 17.03.2026).

Садовник Євгеній Анатолійович – студент групи ІБС-246, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sadovnikevgenii@gmail.com

Ковальчук Іван Васильович – старший викладач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: ivankovalchuk@vntu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-7467-5317>

Sadovnyk Yevhenii A. – student of 1BS-24bgroup, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: sadovnikevgenii@gmail.com

Kovalchuk Ivan V. – Senior Lecturer, Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: ivankovalchuk@vntu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-7467-5317>